

והנה זה היה התחלת הכניסה להקדושה ונאמר על זה בלשון עבר באו מפני שהארה זו הראשונה חולפת ועוברת כמו שנאמר אחרי זה ויסעו מרפידים פירוש מרפיון ידים היינו בחינת עמלק שמביא הרפיון בלב האדם כמו שנאמר (דברים כ"ה) אשר קרן ופירש רש"י ז"ל שצינןץ והפשיך מרתיחתן היינו שמביא התרשלות בלב האדם בעסק עבודת ה' יתברך עד שחולפת ועוברת. והוא נקרא ראשית גוים שהוא המנגד לראשית שבהקדושה. ואחרי זה נאמר ויבואו מדבר סיני ואמרו ז"ל (רש"י ממכילתא שם א') מקיש נסיעתן מרפידים לביאתן למדבר סיני מה ביאתן למדבר סיני בתשובה אף נסיעתן מרפידים בתשובה היינו לאחר התשובה כאשר האדם זוכה לתקן זאת ולהחזיק במעוזו בלי התרשלות שזה בחינת רפידים ריפוי ידים. אז נתעלה במדרגת הקדושה ועל זה נאמר לשון ויבואו היינו שנקבע בו הארת הקדושה:

ואחר זה נאמר ויחנו במדבר שעוד נתעלו במדרגה עליונה יותר לקבל נייחא מבחינת הקדושה כי לשון חנייה הוא כאשר נתישב דעתו בנייחא בקביעות. כי ביומא קמא לא אמר להו ולא מידי משום חולשא דאורחא רק אחרי זה כשבאו לבחינת ויחנו והנה עם כל זה נאמר עוד בלשון רבים ויחנו כל אחד בפני עצמו. אמנם תכלית המדרגה בהקדושה הוא מה שנאמר אחר כך ויחן שם ישראל בלשון יחיד וכאומרם ז"ל (מכילתא יתרו בחודש א') כאיש אחד בלב אחד. והיינו כשבאים לתכלית נקודת האמת אז נתיחדו הלבבות כאחד מאחר שכולם כוונתם אחד כדברינו הנ"ל. והנה ארבע המדרגות האלו הנה חולפות על כל נפש האדם בהדרגת כניסתו להקדושה והמה נגד בחינת ארבעה עולמות מתתא לעילא עשיה יצירה בריאה אצילות. ולשון ויחן שם הוא נגד תכלית הקדושה של בחינת אצילות שהוא העולם האחתות דאיהו וחיוהי חד בהון. והיינו כאיש אחד בלב אחד לתכלית המכוון ה' אלהינו ה' אחד:

[ה] בחודש השלישי וגו' ביום הזה באו מדבר סיני. ויסעו מרפידים ויבואו מדבר סיני ויחנו במדבר ויחן שם ישראל נגד ההר (שמות י"ט. א"ב). הנה נאמר כאן ארבע לשונות של ביאה. באו. ויבואו. ויחנו. ויחן. היינו שיש כמה בחינות ומדרגות עד שבאים אל הנקודה של אמת. והוא כאשר דיברנו כבר על מאמר חז"ל (בראשית רבה ח', ה') על פסוק (תהלים פ"ה, י"א) חסד ואמת נפגשו וגו' שחסד אמר יברא ואמת אמר אל יברא ארצה וכו' ולכאורה מה הועיל בזה עם התנגדות השלום. רק שזה תלוי בזה שפירוד הלבבות הוא מחמת שאין דעתן של בני אדם דומין זה לזה והוא רק כאשר יש בזה נגיעה ומכוון לגרמיה. אמנם כאשר אמת מארץ תצמח היינו שהשליך ה' יתברך את בחינת האמת להשפיע בארץ ואז ממילא נעשה יחוד הלבבות ושלום בין הדעות חלוקות מחמת שכוונת כולם יחד לתכלית נקודת האמת. כדאיתא ביבמות (י"ד:) על מחלוקת בית שמאי ובית הלל אף על פי כן לא נמנעו וכו' לקיים מה שנאמר (זכריה ח', י"ט) האמת והשלום אהבו שעל ידי האמת נעשה שלום בין חילוקי הדעות כאיש אחד בלב אחד:

והנה ראשית הכוונה להתחלת דברי תורה הוא ביום הזה באו מדבר סיני. ואמרו בגמרא (שבת פ"ו:) שבראש חודש באו למדבר סיני כתיב הכא ביום הזה וכתוב התם (שמות י"ב, ב') החודש הזה לכם וגו'. ולכאורה אם הוא גזירה שוה הנה היה להם ללמוד יותר מביום הזה שנאמר ביום יציאת מצרים איזה פעמים ואם כן היה להם ללמוד שהוא בט"ו לחודש. אמנם כי עיקר המכוון הלימוד הוא מתיבת ביום הזה סתם שאין שייכות לומר בסתם ביום הזה רק על יום המבורר והוא רק על ראש חודש שהוא נעשה מבורר לכל העולם בעת שבאו עדים שראו את החידוש לבנה וזה מרמז על הבהקת הארה הראשונה הבאה לנפש האדם כשבא לכנוס את עצמו להקדושה. ועל זה נתקשה משה על חידוש הלבנה מפני שהוא רק רשימה קטנה בהארה מועטת כשבאו רק שני עדים שראו החודש שעל ידי זה יתפשט הקדושה. אמר לו הקב"ה כזה ראה וקדש שדייקא כך הוא התחלת הכניסה לבחינת הקדושה ומזה נתפשט אחר כך הארת הקדושה בלב. ולכן נקרא בשם ראש חודש היינו ראש של החודש וכתר רישא גופא אדיל (עירובין מ"א).